

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
м. Київ, МАУП, 27 жовтня 2006 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Відповідальний редактор *В. М. Чирков*
(видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”)

Становлення і розвиток української державності: Матеріали Всеукр.
С76 наук.-практ. конф., Київ, МАУП, 27 жовт. 2006 р. — К.: ДП «Вид. дім
«Персонал», 2008. — 408 с.: іл. — Бібліогр. в кінці статей.

ISBN 978-966-608-972-7

У пропонованому збірнику подано статті учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43

ISBN 978-966-608-972-7

© Міжрегіональна Академія управління
персоналом (МАУП), 2008
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008

ЗМІСТ

Щокін Г. В. <i>Вітальне слово</i>	6	Утвенко В. В. <i>Фіскальна політика Гетьманату за правління Кирила Розумовського</i>	73
Головатий М. Ф. <i>Етнічна ідентифікація українства: чому вона потрібна</i>	7	Омельчук В. В. <i>Механізм інтеграції національних меншин та їх особливості</i>	79
Яременко В. В. <i>Розмисел з примруженим оком про українську державну залежну незалежність або незалежну залежність</i>	15	Вознюк П. Ф. <i>Іноземний геополітичний лобізм в Україні</i>	91
Шилов Ю. О. <i>Найперша у світі державність і походження українського козацтва</i>	21	Пиріг П. В. <i>До питання про становлення Української державності під час визвольної війни українського народу середини XVII ст.</i>	100
Прилуцький Р. Б. <i>Про роль права у становленні української державності</i>	37	Омельчук В. В., Омельчук М. В. <i>Державна політика Гетьманату щодо інституційного забезпечення судової реформи 1760–1763 років</i>	110
Сацький П. В. <i>Економічна частина договорів, підписаних у Брест-Литовську, і статус Української Народної Республіки як держави на міжнародній арені</i>	48	Доманський В. А. <i>Щодо захисту Української держави і суспільства від катаклізмів та надзвичайних ситуацій (організаційно-правовий аспект)</i>	118
Мищак І. М. <i>Механізми державного підпорядкування і радянізації Західної України в 1939–1941 рр.: політико-правовий аспект</i>	56	Наумов В. Л. <i>Права людини у контексті конституційних засад інформаційних відносин в Україні</i>	121
Тимофієнко Л. П. <i>Актуальні проблеми управління інтелектуальною власністю в контексті приєднання України до СОТ</i>	63	Солдатенко В. В. <i>Інвестиційно-інноваційна модель — шляд до зростання економіки України</i>	126
Бадунь Г., Марценюк Н., Славінський А. <i>Політична опозиція в Україні після президентських виборів 2004 року: від інаугурації Президента України Віктора Ющенка до відставки уряду Юлії Тимошенко</i>	66	Базась М. Ф., Левочко М. Т. <i>Особливості взаємодії моделі і моделювання в економічній освіті</i> ..	134
		Малютін І. А. <i>Провідна роль держави у превалюванні моральних принципів у праві</i>	138
		Данішевський Г. В. <i>Ринкові відносини і національні інтереси</i>	142

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ МОДЕЛІ І МОДЕЛЮВАННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ

Становлення і розвиток української державності, с. 134–137

*Для того, щоб подолати наші сьогоденні
економічні, екологічні та соціальні проблеми,
необхідно змінити спосіб мислення,
а відтак — і свої підходи до навчання.*

Ф. Фестер

В умовах переходу до ринкової економіки необхідно суттєво змінити традиційні структури системи професійної підготовки майбутніх фахівців. Включення сфери освіти в систему ринкових відносин вимагає оновлення її змісту та вдосконалення методик навчання. Нові типи суспільних відносин потребують нових підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців.

Отже, постає проблема підвищення ефективності навчального процесу у вищих навчальних закладах економічного профілю для професійної підготовки нової генерації економістів. Для нашої країни цей процес є особливо актуальним, він сприяє підвищенню якості економічної освіти, що є найважливішим фактором її гнучкості.

Моделювання професійних умінь майбутнього фахівця є складовою цілісного педагогічного процесу у вузі. Воно реалізується через низку взаємопов'язаних і взаємозумовлених етапів, серед яких найважливішими є моделі, методи, форми. У контексті змісту користуємося таки-

ми поняттями, як “модель”, “моделювання”, “методи”, “форми”.

У сучасній довідковій літературі “модель” (від фр. *modele* — взірець, прообраз) розглядається як злиток із чогось, допоміжний об'єкт; як взірець, створений у результаті моделювання як особливого процесу пізнання дійсності, діючої реально або вигаданої; як дійсний або умовний (вигаданий) образ якогось об'єкта або явища, що використовується як його “представник” [3, 27].

Модель — матеріальний або уявний об'єкт, який у процесі дослідження реального об'єкта замінює його таким чином, що дослідження об'єкта-замінника дає нові знання про об'єкт-оригінал. Модель є інструментом дослідження об'єкта через його опосередковане пізнання за допомогою об'єкта-замінника. Саме ця властивість методу моделювання визначає особливі форми використання абстракцій, аналогій, припущень, гіпотез, а також способи створення й розвитку теорій побудови, моделей, інструментарію дослідження об'єкта. Залежно від вибору засобів моделю-

вання розрізняють моделі абстрактні і матеріальні (фізичні).

До абстрактних належать математичні моделі, які є системою математичних залежностей між величинами, що характеризують модельований об'єкт. Якщо характеристики в моделі мають конкретні числові значення, то таку модель називають числовою.

Модель, яка подана у вигляді логічних виразів, є логічною моделлю, а подана графічно — графічною моделлю.

Фізична модель є матеріальним об'єктом тієї ж природи, що й об'єкт-оригінал. Такі моделі широко застосовуються в технічних науках. До абстрактних моделей належать ідеальні (уявні) моделі, які є продуктом людського розуму, мислення. Основні з них — знакові моделі, що використовують відповідну формалізовану мову. Найважливіший вид цих моделей — логіко-математичні, які використовують мову математики та логіки і є певною системою математичних співвідношень та логічних виразів (рівнянь, нерівностей, функцій, алгоритмів та ін.).

Математичні моделі економічних процесів та явищ називають економіко-математичними. Розрізняють теоретико-аналітичні й прикладні економіко-математичні моделі.

Теоретико-аналітичні моделі використовують для дослідження загальних властивостей і закономірностей економічних явищ.

Прикладні економіко-математичні моделі призначені для розв'язку конкретних задач економічного аналізу, прогнозування, управління економічними процесами та економічними об'єктами. Як і математичні, економіко-математичні моделі поділяються на структурні і функціональні.

У структурних моделях переважає відображення внутрішньої структури об'єкта або системи внутрішньої організації і взаємозв'язків елементів.

Функціональні моделі відображають залежності між вхідними і вихідними параметрами певних об'єктів чи систем. За допомогою функціональних моделей пізнають сутність об'єкта через його діяльність, поведінку, функціонування. Внутрішня структура об'єкта не береться до уваги. Моделі, призначені для пошуку найкращих станів об'єкта щодо обраного критерію, називають нормативними, а моделі, призначені для пояснення факторів, станів, прогнозів поведінки об'єкта, — дескриптивними.

Залежно від визначеності використовуваної інформації розрізняють моделі детерміновані та ймовірнісні.

Ймовірнісні моделі ґрунтуються на теорії ймовірності. Невизначеність, властива таким моделям, описується відповідними законами розподілу випадкових величин. Якщо залежності в моделях належать до одного й того ж моменту або періоду часу, таку модель називають статичною. Модель, яка відображає зміни економічних процесів у часі, є моделлю динамічною. За формою математичних залежностей можна отримати широку гаму типів економіко-математичних моделей. Якщо всі математичні залежності, наведені в моделі, мають лише лінійний характер, такі моделі називають лінійними.

В економіці існує чимало залежностей, що мають принципово нелінійні властивості. У такому разі проводять дослідження за допомогою нелінійних моделей. Залежно від використання змінних розрізняють моделі відкриті й закриті. Цілком

відкритих моделей не існує, а цілком закриті моделі трапляються зрідка [1, 453].

Моделі взагалі, й економіко-математичні зокрема, можна класифікувати також за іншими ознаками. Поділ моделей на класифікаційні групи досить умовний, оскільки нерідко між ними неможливо провести чіткої межі. У сучасній педагогічній теорії й практиці термін “модель” використовується часто в різних аспектах:

- як результат побудови деякого об’єкта, одержаного на основі експериментальної роботи;
- як сукупність деяких спеціально виокремлених елементів, що характеризують організацію освітнього простору або управлінську діяльність керівника.

У науковій і педагогічній літературі стали постійно вживати такі співставлення: модель діяльності; модель особистості; модель заняття; модель освітньої системи; модель викладача; інформаційні моделі та ін.

Отже, на наш погляд, модель — це результат інтелектуальної діяльності дослідників (моделювання, проектування, прогнозування), поданий у вербальних і кількісних характеристиках.

Термін “модель” є джерелом поняття “моделювання”. Це процес пізнання реальної дійсності і способів дослідження, при якому вивчаються не самі об’єкти пізнання, а їх моделі, і результати дослідження, які переносяться з моделі на об’єкт (Б. Г. Гершунський).

Також часто використовується термін “моделювання”: моделювання педагогічних ситуацій; моделювання навчальної інформації; моделювання як спосіб побудови навчання в інформаційному, загальному і завершальному вигляді.

Моделювання — це метод дослідження моделей об’єктів — аналогів визначеного фрагмента природної або соціальної реальності.

Моделювання — побудова та вивчення моделей реально діючих предметів і явищ (органічних і неорганічних систем, різноманітних процесів — фізичних, хімічних, біологічних, соціальних) [2, 146].

Форма моделювання залежить від обраних моделей і сфери їх використання. За характером моделей виокремлюють предметне та інформаційне моделювання.

При інформаційному моделюванні моделями слугують схеми, креслення та ін. Важливим видом такого моделювання є математичне моделювання.

Можливість моделювання, тобто перенесення результатів, одержаних у ході побудови і дослідження моделей, на оригінал, зосереджена на тому, що модель у визначеному змісті відображає його сторони і передбачає кількість відповідних теорій або гіпотези. Моделювання завжди використовується разом з іншими загальнонауковими і спеціальними методами; особливо тісно воно пов’язане з експериментом.

Моделювання у навчанні має два аспекти:

- моделювання як зміст, який студенти повинні засвоїти;
- моделювання як навчальна дія, засіб навчання.

За допомогою моделювання вдається звести вивчення складного до простого, невідомого і невизначеного до відомого і визначеного, незнайомого до знайомого.

Система наукових моделей, апарат для їх дослідження, методика дослідження на практиці входить до основ наук, які складають зміст навчального предмета.

Моделювання об'єктів, які за своєю складністю або величиною не піддаються дослідженню і виготовленню в натурі, — складова технічної творчості студентів. Залежно від того, які якості модельованого об'єкта вибрані головними, один і той самий об'єкт може бути поданий як моделі різної конструкції. Так, при дослідженні фізичних процесів мріють про те, щоб за результатами досвіду на моделі можна було б судити про явища, що відбуваються у звичайних умовах. Поряд із фізичним часто використовують математичне моделювання. Для вивчення складних самоорганізованих систем використовують кібернетичне моделювання: створюється функціональна модель, що ґрунтується на більш простих явищах, ніж система, що вивчається.

Разом із введенням у вищих навчальних закладах комп'ютерного навчання почали широко використовувати моделювання на ЕОМ.

Література

1. *Економічна енциклопедія: У 3 т.* / Редкол.: С. В. Мочерний та ін. — К.: Вид. центр “Академія”, 2001. — Т. 2. — 848 с.
2. *Педагогический энциклопедический словарь* / Гл. ред. Б. М. Бим-Бад. — М.: Большая Рос. энцикл., 2003. — 528 с.
3. *Цінні пріоритети освіти ХХІ ст.: Орієнтири та напрямки сучасної освіти: Матеріали 2-ї Міжнар. наук.-практ. конф.* — Луганськ: Альма-матер, 2005. — 320 с.